

Stanowisko Prezydium Rady Naukowej Tatrzańskiego Parku Narodowego

Stanowisko wobec Porozumienia zawartego w dniu 31 marca 2000 r. w Warszawie pomiędzy Ministerstwem Środowiska reprezentowanym przez Ministra Środowiska Antoniego Tokarczuka, a przedstawicielami gmin: Kościelisko, Zakopane, Poronin, Bukowina Tatrzańska, Powiatu Tatrzańskiego i Wspólnoty Ośmiu Uprawnionych Wsi z siedzibą w Witowie w sprawie uregulowania problemów pomiędzy Tatrzańskim Parkiem Narodowym a samorządami lokalnymi.

Prezydium Rady Naukowej TPN jest zbulwersowane trybem prowadzenia rozmów na temat przyszłości Tatrzańskiego Parku Narodowego oraz faktem, że do negocjacji w sprawach podstawowych dla ochrony Tatr Polskich nie zaproszono przedstawicieli Rady Naukowej TPN, a więc dużej grupy specjalistów, którzy od szeregu lat zajmują się zawodowo badaniem Tatr i ochroną ich przyrody. Rzeczą bez precedensu było prowadzenie rozmów z pominięciem nie tylko Rady Naukowej ale także innych ustawowych ciał opiniodawczych (Państwowa Rada Ochrony Przyrody). Zlekceważono także społeczne organizacje ochrony przyrody i tysiące głosów indywidualnych obywateli. Do rozmów zaproszono jedynie lobby samorządowo-biznesowe, od lat dążące w sposób bardzo konsekwentny do przekształcenia Tatrzańskiego Parku Narodowego będącego równocześnie Międzynarodowym Rezerwatem Biosfery wpisanym na listę UNESCO, w teren rekreacyjno-sportowy.

Wobec powyższego nie dziwi fakt, że przedmiotowe "Porozumienie..." wraz z załączonym doń "Protokołem z negocjacji..." zawiera zapisy dające korzyści tylko stronie samorządowo-biznesowej, kosztem interesów przyrody tatrzańskiej i ogółu obywateli. Autorzy tego porozumienia najwyraźniej mają świadomość jego konsekwencji, skoro w §6. "Porozumienia..." asekurują się zapisem: **"rozpowszechnianie opinii o zagrożeniu rozbiorem lub likwidacją Tatrzańskiego Parku Narodowego jest nieuzasadnione"**. Niestety, wbrew tym gołosłownym zapewnieniom, "Porozumienie..." stwarza bardzo poważne zagrożenia dla Tatrzańskiego Parku Narodowego. Rodzi także zdecydowanie negatywne konsekwencje dla innych parków narodowych.

Zagrożenia te można łatwo zidentyfikować przy analizie "Protokołu z negocjacji...". Polegają one na:

1. Stworzeniu precedensu wyłączenia obszarów z granic parku narodowego dla realizacji celów pozaprzyrodniczych, a dla przyrody bardzo szkodliwych, czego przykładami są:
  - zgoda Ministra na wyłączenie z granic TPN terenów sportowych własności Skarbu Państwa: skoczni i stadionów COS oraz otwarcie możliwości wyłączenia obszarów własności niepaństwowej: terenów polan Lichajówki, Błociska i Polany pod Jeziorem, oraz terenów wspólnoty leśnej i lasów prywatnych w rejonie wsi Małe Ciche, Poronin i Murzasichle,
  - dopuszczenie przez Ministra Środowiska dalszych wyłączeń obszarów z granic TPN w przyszłości, między innymi ośrodków wypoczynkowych Lasów Państwowych, Zakładu Energetycznego czy obiektów będących w zarządzie Ministerstwa Obrony Narodowej,
  - zgoda na przekazywanie na potrzeby samorządów gruntów własności Skarbu Państwa znajdujących się w granicach i w zarządzie TPN, jak np. terenów pod budowę szkoły w Kośnych Hamrach.
2. Stworzeniu dalekosiężnych, negatywnych skutków dla przygotowywanych obecnie nowych dokumentów prawnych (Ustawa o ochronie przyrody, Plan ochrony przyrody, nowe Rozporządzenie o Tatrzańskim Parku Narodowym).
3. Przyzwoleniu, by na ostateczny kształt zapisów planu ochrony TPN zasadniczy wpływ miało

niewielkie lobby samorządowo-biznesowe z równoczesnym zupełnym pominięciem autorów tego podstawowego dla ochrony przyrody dokumentu. Postępowanie takie pozostaje w sprzeczności zarówno z literą jak i duchem ustawy o ochronie przyrody ustalającej nadrzędność zapisów planu ochrony parku narodowego nad miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego sporządzanymi przez samorządy, a nie odwrotnie.

4. Ograniczaniu przez Ministra Środowiska, w sposób bezprecedensowy, statutowych uprawnień Dyrektora TPN w zakresie reprezentowania interesów ochrony przyrody Parku. Wyrazem takiego ograniczenia jest - sprzeczny z wymogami ochrony przyrody - zakaz kierowania spraw spornych do rozpatrzenia przez uprawnione do tego sądy. Wyraża się ono także w zobowiązaniu Dyrektora TPN do wycofywania skarg i wniosków złożonych przez TPN do NSA (np. w sprawie pozwolenia na budowę - modernizację KL Gąsienicowa) czy przyrzeczeniu, podjętym poza Dyrektorem Parku, złożenia przez Ministerstwo do Wojewody Małopolskiego wniosku wycofującego protest TPN przeciwko komunalizacji terenów pod urządzeniami ujęć wody pitnej i wyrażenia zgody na taką komunalizację (publiczne oświadczenie Ministra).

Bardzo niebezpieczne, zdaniem Rady Naukowej TPN, są decyzje umożliwiające, pod pozorem modernizacji, rozbudowę istniejącej infrastruktury rekreacyjno-sportowej (w tym budowę nowej kolejki Kuźnice - Kasprowy o dwukrotnie większej przepustowości) do wielkości zagrażających dalszą dewastacją i tak już silnie zniszczonych rejonów Tatrzańskiego Parku Narodowego oraz wprowadzenie w samo centrum wyjątkowo zatłoczonego fragmentu Parku dodatkowych 500 000 osób.

Tekst "Porozumienia..." wskazuje jasno, że Minister uprawiając rozdawnictwo ogólnonarodowego dobra na rzecz niewielkiego acz wpływowego lobby, zlekceważył literę i ducha Ustawy o ochronie przyrody z roku 1991, mówiącej o tym, że wszelkie obiekty i własności Skarbu Państwa znajdujące się w granicach parku narodowego, przechodzą w zarząd tego parku.

Całość działań Ministra prowadzi w sposób jawny do obniżenia rangi parku narodowego, a co ważniejsze, w sposób bardzo wyraźny obniża skuteczność ochrony przyrody na obszarze TPN i rangę tejże ochrony w świadomości społecznej. Wbrew głośzonym hasłom i uspokajającym zapewnieniom, jest to działanie szkodzące zarówno ludności Skalnego Podhala jak i całemu społeczeństwu. Wystawia także na szwank autorytet kraju, w którym lekceważone jest zarówno prawo wewnętrzne jak i podpisane i ratyfikowane przezeń umowy międzynarodowe.

Wobec zaistniałej sytuacji Prezydium Rady Naukowej zwraca się do Pana Premiera z prośbą o przywrócenie właściwej rangi sprawom ochrony przyrody w naszym kraju.

Pragniemy równocześnie podkreślić, że Rada Naukowa zawsze była i jest nadal otwarta na wszelkie działania zmierzające do poprawienia społecznego klimatu wokół Parku i rozwiązania istniejących problemów.

Kraków, 05.04.2000

Przewodniczący: prof. dr hab. K. Klimek (-)
V-ce przewodniczący: prof. dr hab. R. Ney (-)
V-ce przewodniczący: prof. dr hab. A. Kotarba (-)
V-ce przewodniczący: prof. dr hab. Z. Mirek (-)